

RESUMO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.
DEPARTAMENTO DE LINGUA E LITERATURA CASTELÁ.

CEIP PONTE CARREIRA. Curso 2021-2022

ÍNDICE

1º ESO

- 1- CONTIDOS
- 2- MÍNIMOS ESIXIBLES
- 3- TEMPORALIZACIÓN
- 4- LIBROS DE LECTURA

2º ESO

- 1- CONTIDOS
- 2- MÍNIMOS ESIXIBLES
- 3- TEMPORALIZACIÓN
- 4- LIBROS DE LECTURA

3º ESO

- 1- CONTIDOS
- 2- MÍNIMOS ESIXIBLES
- 3- TEMPORALIZACIÓN
- 4- LIBROS DE LECTURA

4º ESO

- 1- CONTIDOS
- 2- MÍNIMOS ESIXIBLES
- 3- TEMPORALIZACIÓN
- 4- LIBROS DE LECTURA

5- AVALIACIÓN

6- CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

1º ESO**1- CONTIDOS****Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar**

B1.1. Escoita activa e observación das normas básicas que favorecen a comunicación.

B1.2. Participación en debates, coloquios e conversas espontáneas respectando as normas básicas de interacción, intervención e cortesía que regulan estas prácticas orais.

B1.3. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción e a avaliación de textos orais. Aspectos verbais e non verbais.

B1.4. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais, e avaliación progresiva.

B1.5. Creación de textos orais e audiovisuais que reproduzan situacións reais ou imaxinarias de comunicación.

Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir

B2.1. Lectura, comprensión, interpretación e valoración de textos escritos de ámbito persoal, educativo ou escolar, e de ámbito social.

B2.2. Utilización progresivamente autónoma da biblioteca escolar e das tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de obtención de información. Educación para o uso, o tratamento e a produción de información.

B2.3. Coñecemento e uso das técnicas e estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión do texto. A escritura como proceso.

B2.4. Produción de textos escritos e audiovisuais relacionados co ámbito persoal, co educativo ou escolar e co social.

B2.5. Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos e escritura de textos dialogados.

Bloque 3. Coñecemento da lingua

B3.1. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais: substantivo, adxectivo, determinante, pronome, verbo, adverbio, preposición, conxunción e interxección.

B3.2. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas para conseguir unha comunicación eficaz.

B3.3. Manexo de dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital sobre o uso da lingua.

B3.4. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.

B3.5. Recoñecemento, uso e explicación dos recursos de modalización en función da persoa que fala ou escribe. Expresión da obxectividade e da subxectividade a través das modalidades oracionais e as referencias internas ao emisor e ao receptor nos textos.

B3.6. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.

B3.7. Recoñecemento da diversidade lingüística propia do ámbito persoal, social e mediático.

B3.6. Recoñecer e valorar a diversidade lingüística, con especial atención á realidade do centro docente e do ámbito social do alumnado.

B3.8. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

Bloque 4. Educación literaria

B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura.

B4.2. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos utilizando as convencións formais do xénero e con intención lúdica e creativa.

2- MÍNIMOS ESIXIBLES

- Identificar os elementos nunha situación comunicativa.
- Transcribir os sons da lingua española e usar correctamente as grafías.
- Aplicar correctamente os signos de puntuación.
- Distinguir as sílabas tónicas e as átonas e clasificar as palabras segundo a súa acentuación.
- Diferenciar ditongo, tritongo e hiato.
- Identificar e clasificar as palabras variables e invariables: substantivos, adverbios, preposicións, conxuncións, adxectivos, artigos e pronomes.
- Analizar e usar correctamente os verbos da conxugación española.
- Distinguir o sintagma nominal e o sintagma verbal e os núcleos dos mesmos en oracións simples.
- Coñecer e valorar a realidade plurilingüe de España.
- Identificar os conceptos sinonimia, antonimia, polisemia e acronimia.
- Recoñecemento dos diferentes tipos de textos: narrativo, descritivo, dialogado e literario.

- Adecuar a expresión dos textos persoais en función do destinatario, a finalidade e o contido.
- A prensa escrita: o artigo xornalístico.
- Distinguir os primordiais xéneros literarios: orais e escritos.
- Interpretar os principais recursos estilísticos dun texto literario.
- Extraer as principais ideas dun fragmento e reproducilas oralmente e por escrito.
- Expresarse oralmente e por escrito con coherencia, corrección e propiedade.

3. TEMPORALIZACIÓN: 1º ESO (catro horas lectivas á semana):

1ª AVALIACIÓN (48 sesións) :

Clases de palabras: nome e adxectivo calificativo

Elementos da comunicación

Xénero narrativo: tipos de manifestacións literarias

Textos narrativo

Normas de acentuación

2ª AVALIACIÓN (42 sesións) :

Clases de palabras: verbo

Xénero lírico: Poesía, recursos...

Texto descriptivo: características

Esquemas/ Resumo

Normas ortográficas

3ª AVALIACIÓN (46 sesións):

Clases de palabras: Determinantes, pronomes, Invariables.

Xénero teatral: autores e características.

Texto dialóxico

Normas ortográficas

Unha das catro horas adicarase ao estudo das normas ortográficas e á o coidado da lingua como expresión oral e escrita. Ao longo de todo o curso traballarase minuciosamente a comprensión escrita e oral, así como os distintos medios de comunicación como novos linguaxes .

LIBROS DE LECTURA

	1ª AVALIACIÓN	2ª AVALIACIÓN	3ª AVALIACIÓN
1º ESO	<p>Manolito gafotas, Elvira Lindo, Seix Barral</p> <p>El caminio, Miguel Delibes, Austral.</p>	<p>Una canción de muy lejos, A.F. Harrold, Blackie Books</p> <p>El príncipe de la niebla, Carlos Ruíz Zafón, Anaya</p>	<p>Mentira, Care Santos, Edebé</p> <p>El príncipe que todo lo aprendió en los libros, Jacinto Benavente, Juventud.</p>

2º ESO**1- CONTIDOS****Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar**

B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación co ámbito de uso: ámbito persoal, educativo ou escolar, e social.

B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación coa súa finalidade: textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e textos argumentativos. Diálogo.

B1.3. Escoita activa e cumprimento das normas básicas que favorecen a comunicación.

B1.4. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción e a avaliación de textos orais. Aspectos verbais e non verbais.

B1.5. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais, e avaliación progresiva.

B1.6. Participación en debates, coloquios e conversas espontáneas respectando as normas básicas de interacción, intervención e cortesía que regulan estas prácticas orais.

B1.7. Creación de textos orais e audiovisuais que reproduzan situacións reais ou imaxinarias de comunicación.

Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir

B2.1. Coñecemento e uso das técnicas e estratexias necesarias para a comprensión de textos escritos.

B2.2. Lectura, comprensión e interpretación de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos.

B2.3. Utilización progresivamente autónoma da biblioteca escolar e das tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de obtención de información. Educación para o uso, o tratamento e a produción de información.

B2.4. Coñecemento e uso das técnicas e as estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión do texto. A escritura como proceso.

B2.5. Produción de textos escritos e audiovisuais relacionados co ámbito persoal, educativo ou escolar, e social.

B2.6. Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, e escritura de textos dialogados.

Bloque 3. Coñecemento da lingua

B3.1. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais: substantivo, adxectivo, determinante, pronome, verbo, adverbio, preposición, conxunción e interxección.

B3.2. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas para conseguir unha comunicación eficaz.

B3.3. Comprensión e interpretación dos compoñentes do significado das palabras: denotación e connotación.

B3.4. Coñecemento reflexivo das relacións semánticas que se establecen entre as palabras.

B3.5. Observación, reflexión e explicación dos cambios que afectan o significado das palabras: causas e mecanismos. Metáfora, metonimia, palabras tabú e eufemismos.

B3.6. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.

B3.7. Recoñecemento, uso e explicación dos recursos de modalización en función da persoa que fala ou escribe. Expresión da obxectividade e a subxectividade a través das modalidades oracionais e as referencias internas ao emisor e ao receptor nos textos.

B3.8. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.

B3.9. Recoñecemento da diversidade lingüística propia do ámbito persoal, social e mediático.

B3.10. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

Bloque 4. Educación literaria

B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura.

B4.2. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos, utilizando as convencións formais do xénero e con intención lúdica e creativa.

2. MÍNIMOS ESIXIBLES

- Definir e recoñecer as funcións da linguaxe.
- Identificar os diferentes tipos de textos, a súa estrutura e elementos básicos: narrativo, descritivo, dialogado, informativo argumentativo e prescriptivo.
- Coñecer as diferentes clases de palabras: forma e composición.

- Analizar oracións simples: clases de suxeito e os complementos verbais.
- Recoñecer os trazos e principais formas dos distintos xéneros literarios.
- Diferencias prosa/verso. Análise métrica: tipo de estrofa, licenzas poéticas e principais recursos literarios.
- Comentar textos dramáticos: a estrutura teatral.
- Aplicar as regras xerais de ortografía.
- Extraer as principais ideas dun texto e reproducilas oralmente e por escrito.
- Elaborar con corrección a presentación de diferentes escritos.
- Expresarse oralmente e por escrito con coherencia, corrección e propiedade.

3. TEMPORALIZACIÓN: 2º ESO (tres horas lectivas á semana)

1ª AVALIACIÓN (35 sesións):

Funcións da linguaxe.

Clases de palabras (repaso)

Tipos de textos (narrativo, descritivo e dialóxico)

Xénero narrativo: Autores, Tipos e Características.

2ª AVALIACIÓN (30 sesións):

Texto expositivo (características)

Xénero lírico : Autores. Tipos e características.

Oración Simple: Sux. Pdo. CD, CI,CC e atributo.

Formación de palabras.

3ª AVALIACIÓN (30 sesións):

Texto argumentativo (características)

Xénero teatral:Orixes, autores, tipos e características

Oración Simple : Predicativo e Suplemento

Unha das tres horas adicarase ao estudo das normas ortográficas e á o coidado da lingua como expresión oral e escrita. Farase fincapé nos medios de comunicación como novos linguaxes e o estudo da comprensión escrita e oral.

LIBROS DE LECTURA

	1ª AVALIACIÓN	2ª AVALIACIÓN	3ª AVALIACIÓN
2º ESO	<p><i>Los escarabajos vuelan al atardecer,</i> María Gripe, SM</p> <p><i>Esto y ESO,</i> Raúl Vacas Polo, Edelvives</p>	<p><i>Las lágrimas de Shiva,</i> Cesar Mallorquí, Edebé</p> <p><i>Cuatro corazones con freno y marcha atrás,</i> Enrique Jardiel Poncela, Vicens Vives</p>	<p><i>Nunca seré tu héroe,</i> María Menéndez Ponte Editorial SM</p> <p><i>Melocotón en almíbar,</i> Miguel Mihura, Austral</p>

3º DE ESO**1- CONTIDOS****Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar**

B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación co ámbito de uso: persoal, educativo ou escolar, e social.

B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación coa súa finalidade: textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos.

B1.3. Observación, reflexión, comprensión e valoración do sentido global dos debates, os coloquios e as conversas espontáneas, da intención comunicativa de cada interlocutor/a, e aplicación das normas básicas que os regulan.

B1.4. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción e a avaliación de textos orais. Aspectos verbais e non verbais.

B1.5. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais, e avaliación progresiva.

B1.6. Participación en debates, coloquios e conversas espontáneas respectando as normas básicas de interacción, intervención e cortesía que regulan estas prácticas orais.

Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir

B2.1. Coñecemento e uso das técnicas e as estratexias necesarias para a comprensión de textos escritos.

B2.2. Lectura, comprensión e interpretación de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos.

B2.3. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura organizando razoadamente as ideas e expóndoas, respectando as ideas das demais persoas.

B2.4. Utilización progresivamente autónoma da biblioteca escolar e das tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de obtención de información. Educación para o uso, o tratamento e a produción de información.

B2.5. Coñecemento e uso das técnicas e estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión do texto. A escritura como proceso.

B2.6. Produción de textos escritos e audiovisuais relacionados co ámbito persoal, educativo ou escolar, e social.

B2.7. Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos e escritura de textos dialogados.

B2.8. Interese crecente pola composición escrita como fonte de información e aprendizaxe e como xeito de comunicar sentimentos, experiencias, coñecementos e emocións.

Bloque 3. Coñecemento da lingua

B3.1. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais: substantivo, adxectivo, determinante, pronome, verbo, adverbio, preposición, conxunción e interxección.

B3.2. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas para conseguir unha comunicación eficaz.

B3.3. Recoñecemento, uso e explicación dos elementos constitutivos da palabra. Procedementos para formar palabras.

B3.4. Recoñecemento, identificación e explicación do uso dos grupos de palabras (nominal, adxectivo, preposicional, verbal e adverbial) e das relacións que se establecen entre os elementos que os conforman no marco da oración simple.

B3.5. Recoñecemento, uso e explicación dos elementos constitutivos da oración simple: suxeito e predicado. Oracións impersonais, activas e pasivas.

B3.6. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.

B3.7. Recoñecemento, uso e explicación dos recursos de modalización en función da persoa que fala ou escribe. Expresión da obxectividade e a subxectividade a través das modalidades oracionais e as referencias internas ao emisor e ao receptor nos textos.

B3.8. Explicación progresiva da coherencia do discurso, tendo en conta as relacións gramaticais e léxicas que se establecen no interior do texto e a súa relación co contexto.

B3.9. Coñecemento das orixes históricas da realidade plurilingüe de España, e valoración como fonte de enriquecemento persoal e como mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural.

B3.10. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.

B3.11. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

Bloque 4. Educación literaria

B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura.

B4.2. Aproximación aos xéneros literarios e ás obras máis representativas da literatura española da Idade Media ao Século de Ouro a través da lectura e explicación de fragmentos significativos e, de ser o caso, textos completos. Reflexión e superación de estereotipos de xénero, clase, crenzas, etc.

B4.3. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos, utilizando as convencións formais do xénero e con intención lúdica e creativa.

B4.4. Consulta e utilización de fontes e recursos variados de información para a realización de traballos.

2. MÍNIMOS ESIXIBLES

- Extraer as principais ideas dun texto completo e reproducilas correctamente oralmente e por escrito.
- Elaborar con corrección a presentación de diferentes tipos de escritos.
- Definir o concepto de comunicación e os elementos que interveñen nun acto comunicativo.
- Coñecer a organización interna da lingua e os seus niveis.
- Identificar a forma e a composición das palabras.
- Explicar e aplicar os fenómenos da polisemia, sinonimia e antonimia.
- Recoñecer os fenómenos primordiais das linguas: lingua, dialecto, bilingüismo.
- Analizar oracións simples e compostas coordinadas.
- Identificar e reproducir diferentes tipos de textos: narrativo, descritivo, dialogado (conversación), xornalístico e literario.
- Distinguir os principais medios de comunicación.
- Coñecer as primordiais características da literatura da Idade Media, Renacemento e Barroco.
- Aplicar correctamente as regras ortográficas xerais.
- Expresarse oralmente e por escrito con coherencia, corrección e propiedade.

3. TEMPORALIZACIÓN: 3º ESO (tres horas lectivas á semana)

1ª AVALIACION (37 sesións):

Texto periodístico (noticia, editorial, artigo de opinión, columna)

Elementos da comunicación e funcións da linguaxe.

Conceptos: Lenguaje, lengua, diglosia, dialecto, idiolecto...etc

Variedades da lingua, rexistros e xergas.

Oración simple: activa /pasiva; atributiva/ predicativa.

Funciones sintácticas: Sujeto/Predicado, Atributo/Predicativo.

Literatura medieval (**lirica medieval**: popular e culta; autores máis importantes- **narrativa medieval**: Cantares de gesta, Cantar de Mio Cid- **narrativa didáctica**: mester de clerecía, autores máis importantes)

2ª AVALIACION (30 sesións):

Texto argumentativo/ expositivo (características)

Literatura e linguaxe literario.

Oración simple: CD, CI, Suplemento, CC tempo, lugar, modo..etc.

Literatura Renacentista: **poesía renacentista** (Garcilaso de la Vega, poesía ascética y mística, autores máis importantes); **narrativa renacentista** (tipos de novelas, Lazarillo de Tormes); teatro.

3ª AVALIACION (30 sesións):

Formación de palabras: lexemas, morfemas derivativos, flexivos etc.

Relaciones semánticas: sinonimia, polisemia, homonimia...

Oracións compuestas coordinadas.

Formación de palabras.

Literatura Barroca.

Ao longo do curso, a expresión-comprensión escrita e oral será traballada constantemente, así como, o estudo dos medios de comunicación como novos linguaxes.

LIBROS DE LECTURA

	1ª AVALIACIÓN	2ª AVALIACIÓN	3ª AVALIACIÓN
3º ESO	<p>Nadie nos oye Nando López, Loqueleo</p> <p>Las bicicletas son para el verano, Fernando Arrabal, Austral.</p>	<p>La Celestina, Fernando de Rojas, SM</p> <p>La sonrisa de los peces de piedra, Rosa Huertas, Anaya</p>	<p>La vida es sueño, Lope de Vega, SM</p> <p>Consumir preferentemente, Raúl Vacas, Anaya</p>

4º DE ESO

1. CONTIDOS

Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar

B1.1. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación co ámbito de uso: persoal, educativo, social e laboral.

B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais en relación coa súa finalidade: textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos. Diálogo.

B1.3. Observación e comprensión do sentido global de debates, coloquios, entrevistas e conversas espontáneas, da intención comunicativa de cada interlocutor/a e aplicación das normas básicas que regulan a comunicación.

B1.4. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais. B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.).

B1.5. Valoración da lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta.

B1.6. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias para falar en público e dos instrumentos de autoavaliación en prácticas orais formais ou informais.

B1.7. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas de cortesía da comunicación oral que regulan as conversas espontáneas e outras prácticas discursivas orais propias dos medios de comunicación. Debate.

B1.8. Creación de textos orais e audiovisuais que reproduzan situación reais ou imaxinarias de comunicación.

Bloque 2. Comunicación escrita: ler e escribir

B2.1. Coñecemento e uso progresivo de técnicas e estratexias de comprensión escrita.

B2.2. Lectura comprensiva, interpretación e valoración de textos escritos en relación cos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.

B2.3. Lectura, comprensión, interpretación e valoración de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados.

B2.4. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura.

B2.5. Utilización progresivamente autónoma das bibliotecas e das tecnoloxías da información e da comunicación como fontes de obtención de información.

B2.6. Coñecemento e uso das técnicas e as estratexias para a produción de textos escritos: planificación, obtención de datos, organización da información, redacción e revisión.

B2.7. Produción de textos escritos e audiovisuais narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados.

B2.8. Produción de textos escritos e audiovisuais propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral.

B2.9. Interese pola composición escrita como fonte de información e aprendizaxe, como forma de comunicar as experiencias e os coñecementos propios, e como instrumento de enriquecemento persoal e profesional.

Bloque 3. Coñecemento da lingua

B3.1. Observación, reflexión e explicación dos valores expresivos e do uso das categorías gramaticais, con especial atención ao adxectivo, aos tipos de determinantes e aos pronomes.

B3.2. Observación, reflexión e explicación dos valores expresivos e do uso das formas verbais en textos con diferente intención comunicativa.

B3.3. Observación, reflexión e explicación do uso expresivo dos prefixos e sufixos, recoñecendo os que teñen orixe grega e latina, explicando o significado que lle achegan á raíz léxica e a súa capacidade para a formación e a creación de novas palabras.

B3.4. Observación, reflexión e explicación dos niveis de significado de palabras e expresións no discurso oral ou escrito.

B3.5. Manexo de dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital sobre a normativa e o uso non normativo das palabras, e interpretación das informacións lingüísticas que proporcionan os dicionarios da lingua (gramaticais, semánticas, rexistro e uso).

B3.6. Observación, reflexión e explicación dos límites sintácticos e semánticos da oración simple e a composta, das palabras que relacionan os grupos que forman parte desta e dos seus elementos constitutivos.

B3.7. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas na escritura para obter unha comunicación eficiente.

B3.8. Observación, reflexión, explicación e uso dos trazos característicos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, con especial atención aos discursos expositivos e argumentativos.

B3.9. Observación, reflexión e explicación do uso de conectores textuais e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais (substitucións pronominais) como léxicos (elipses e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos).

B3.10. Coñecemento dos rexistros e dos factores que inciden no uso da lingua en distintos ámbitos sociais, e valoración da importancia de utilizar o rexistro adecuado segundo as condicións da situación comunicativa.

B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.

B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

Bloque 4. Educación literaria

B4.1. Lectura libre de obras da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo, para lograr o desenvolvemento dos seus propios gustos e intereses literarios, e a súa autonomía de lectura.

B4.2. Aproximación ás obras máis representativas da literatura española desde o século XVIII aos nosos días a través da lectura e a explicación de fragmentos significativos e, de ser o caso, obras completas. Reflexión e superación de estereotipos de xénero, clase, crenzas, etc.

B4.3. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos do século XX, utilizando as convencións formais do xénero seleccionado e con intención lúdica e creativa.

B4.4. Consulta de fontes de información variadas para a realización de traballos e a cita adecuada destas.

2. MÍNIMOS ESIXIBLES

- Recoñecer e construír diversas modalidades de enunciados.
- Clasificar as palabras segundo a súa forma, composición e procedencia.
- Identificar os elementos, a estrutura e a linguaxe dos diferentes tipos de textos narrativos, descritivos, dialogados, expositivos, argumentativos e prescriptivos: adecuación coherencia e cohesión.
- Coñecer o papel dos medios de comunicación actuais e da publicidade (do feito á opinión). Prensa escrita, radio, televisión.
- Analizar oracións compostas. Coordinación, subordinación e yuxtaposición.
- Coñecer as características fundamentais e os principais da literatura española dos séculos XVIII e XIX.
- Identificar e coñecer os autores máis consagrados, as obras fundamentais e os movementos literarios máis importantes do século XX.

- Recoñecer e aplicar termos da lingua actual: sigla, acrónimo, préstamo, extranjerismo, tabú, eufemismo.
- Extraer as principais ideas dun texto completo e con certa complexidade e reproducilas correctamente oralmente e por escrito.
- Elaborar con corrección a presentación de diferentes tipos de escritos, exercicios e traballos.
- Aplicar con corrección todas as regras de ortografía do español actual.
- Expresarse oralmente e por escrito con coherencia, corrección e propiedade.

3.- TEMPORALIZACIÓN: 4º ESO (tres horas lectivas á semana)

1ª AVALIACIÓN (36 sesións) Texto, coherencia, cohesión (recursos), adecuación.

Resumo e inicio ao comentario crítico

Literatura: Romanticismo/ Realismo/ Naturalismo.

Oración simple: activa/ pasiva; atributiva/ predicativa, etc..

Funcions sintácticas: suxeito, predicado, atributo, predicativo, etc..

Oración coordinada

2ª AVALIACIÓN (30 sesións):

Comentario poético.

Formación de palabras: lexemas, morfemas...etc.

Relacions semánticas: sinonimia, antonimia, polisemia...etc

Oración subordinada sustantiva e adxectiva.

Literatura: Modernismo, Generación 98, Vanguardias.

3ª AVALIACIÓN (36 sesións):

Desenrolo complexo do comentario crítico

Literatura: Xeración 27 / Liter Hispanoamericana/Liter Moderna

Oración composta subordinada adverbial (tipos).

Os comentarios críticos e poéticos serán traballados en profundidade ao longo do curso, valorando os medios de comunicación como novos linguaxes de hoxe en día.

LIBROS DE LECTURA

	1ª AVALIACIÓN	2ª AVALIACIÓN	3ª AVALIACIÓN
4º ESO	<i>Don Juan Tenorio</i> , José Zorrilla, SM. <i>El curioso incidente del perro a medianoche</i> , Mark HADDON, Salamandra	<i>La soledad de un cuerpo acostumbrado a la herida</i> , Elvira Sastre, Visor de Poesía. <i>Entre visillos</i> , Carmen Martín Gaité, Austral	<i>Veinte poemas de amor y una canción desesperada</i> , Pablo Neruda, Alianza <i>Bodas de sangre</i> , Federico García Lorca, SM

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Realizaranse por avaliación unha ou dúas probas obxectivas (escritas e/ou orais, a criterio do profesorado e segundo a marcha do grupo correspondente) **da materia obxecto de estudo**.

Estas probas supoñerán o **60% da nota global de cada avaliación**. (Se o alumno opta por realizaren unha única lectura no trimestre o porcentaxe das probas será dun 70%).

Tamén se realizará por avaliación **unha proba (oral ou escrita) ou un traballo dos diferentes libros de lectura que suporá ata un 10%** (se o alumno realiza unha única lectura no trimestre) **ou un 20%** (se o alumno realiza dúas lecturas e as actividades correspondentes). As lecturas serán fixadas ao principio da avaliación. Se o alumno non presenta o traballo sobre a lectura dentro dos prazos establecidos polo profesorado, perderá o dereito a ser avaliado destas lecturas.

Haberá en cada trimestre unha **exposición oral** sobre algún tema de actualidade ou sobre algún contido da materia. Dita exposición terá adxudicado ata un **10%** da nota.

As composicións escritas (un mínimo de catro por trimestre) e o traballo diario valoraranse tamén con ata un **10%** da nota global de cada avaliación.

En toda produción escrita ou oral (traballos, exames...), tanto nas avaliacións parciais como na Ordinaria ou na Extraordinaria, valorarase a **presentación, a corrección ortográfica, a adecuación, a coherencia ou a cohesión**. En cada exercicio escrito os erros ortográficos (incluíndo tildes) descontarán 0,10. A presenza de erros formales na presentación poderá supor ata 0,25 menos na nota. A ausencia de coherencia e a mala cohesión restará ata 0,75 na nota final do exercicio.

O redondeo a puntos enteiros realizarase á alza (ao punto inmediatamente superior) sempre a favor do alumno. A observación do profesor/a da constancia do traballo e a actitude diarias poderá tamén favorecer ao alumno en casos concretos.

A non asistencia a calquera das probas previamente fixadas, orais ou escritas, deberá ser xustificada con xustificante médico ou similar de carácter oficial, así como de pais o titor; en caso contrario aplicarase unha cualificación de 0 puntos. A repetición de ditas probas ou a entrega fora de prazo de calquera tarefa dependerá da correcta xustificación da falta.

SISTEMA DE CUALIFICACIÓN FINAL

A nota final será a **media das tres avaliacións** e para aprobar terá que acadarse un mínimo de 5 puntos.

Poderá ponderarse nalgúns casos que o alumno acade a nota máis alta na última avaliación.

RECUPERACIÓNS

Non se realizarán probas de recuperación a longo do curso, xa que esta se posibilita por medio da adecuada progresión ao longo do curso e mediante a compensación dunhas avaliacións coas outras.

Aqueles alumnos que presenten dificultades puntuais en áreas de coñecemento ou competencias, recibirán actividades de reforzo específicas, para emendar esas dificultades.

Se o alumno/a suspendese todas as avaliacións, disporá dunha proba obxectiva a primeira semana de xuño, que permita reavaliar a aqueles alumnos-as, que tras todas as medidas necesarias (traballos, reforzos, cambios metodolóxicos), non alcancen unha valoración positiva. Esta proba posibilitará únicamente acadar un cinco na materia.

PROBA FINAL EXTRAORDINARIA

Haberá unha convocatoria extraordinaria a finais de xuño na que o alumno que non conseguira superar a materia realizará unicamente unha proba escrita, que puntuará de 0 a 10, relativa aos contidos e aos mínimos esixibles traballados durante o curso. A nota mínima para o aprobado establecerase en 5 puntos.

Frades, setembro 2021
A Xefa de Departamento
Marga de Azevedo Pinto